

TÜSİAD

TÜSİAD

YÖNETİM KURULU BAŞKANI

MUHARREM YILMAZ'IN

“DOĞU VE GÜNEYDOĞU ANADOLU

YATIRIMCI DANIŞMA KONSEYİ”

TOPLANTISI AÇILIŞ KONUŞMASI

28 Kasım 2013

Batman

TÜSİAD AVRUPA İŞ DÜNYASI KONFEDERASYONU (BUSINESSEUROPE) ÜYESİDİR

İstanbul: Meşrutiyet Cad. No: 46 Tepebaşı 34420 İstanbul -Türkiye
Ankara: İnan Cad. No:39/4 Gaziosmanpaşa 06700 Ankara- Türkiye
Brüksel: 13. Avenue des Gaulois, 1040 Brussels-Belgium
Washington D.C.: 1250 24th Street, N.W., Suite Nr. 300, Washington D.C.20037-USA
Berlin: Märkisches Ufer, 28 Berlin 10179 Germany
Paris: 33, Rue de Galilée 75116 Paris France

Tel: +90 (212) 249 19 29
Tel: +90 (312) 468 10 11
Tel: +32 (2) 736 40 47
Tel: +1(202) 776 77 70
Tel: +49 (30) 288 786 300
Tel: +33 (1) 44 43 55 35
www.tusiad.org

Faks: +90 212.249 13 50
Faks: +90 (312) 428 86 76
Faks: +32 (2) 736 3993
Faks: +1 (202) 776 77 71
Faks: +49(30) 288 786 399
Faks: +33 (1) 44 43 55 46

e-mail: tusiad@tusiad.org
e-mail: ankoffice@tusiad.org
e-mail: bxloffice@tusiad.org
e-mail: usoffice@tusiad.us
e-mail: berlinoffice@tusiad.org
e-mail: parisoffice@tusiad.org

Sayın Valim, Değerli Büyükelçilerimiz ve Diplomatlarımız, iş dünyasının ve sivil toplumun değerli temsilcileri, Kıymetli Konuklar, Değerli Basın Mensupları, Sevgili Batmanlılar.

Hepinizi şahsım ve TÜSİAD adına saygıyla, sevgiyle selamlıyorum.

İş dünyamızın çok değerli temsilcileri, TÜSİAD ve TÜRKONFED üyesi dostlarım ve değerli basın mensuplarımızla birlikte, burada, Batman'da olmaktan, sizlerle buluşmaktan, mutluluk ve heyecan duyuyoruz.

Haziran ayında, Cizre'de ilk toplantımızı gerçekleştirdiğimizde, "Çözüme yatırım için buradayız" demiştik. Bugün ise, Doğu ve Güneydoğu Yatırımcı Danışma Konseyi toplantımızın ikincisinde, Batman'da, "çözüme yatırıma devam" diyoruz. Yatırımcı Danışma Konseyi toplantılarımız ile adı yıllarca şiddetle, terörle anılan bölgenin, artık ekonomik kalkınma, refah ve yatırım fırsatları ile anılacak bir bölge haline gelmesinde ısrarlı taleplerimizi ve irademizi açıkça gösteriyoruz.

Bölgede iş ve yatırım yapılabilir bir huzur ortamının sağlanmasına temel oluşturan çözüm sürecine inanıyor ve bu konuda güçlü bir desteğin oluştuğunu memnuniyetle gözlemliyoruz.

Bugün artık, ZAMAN, kaynaklarımızı, enerjimizi daha yoğun olarak, ülkemizin her bölgesi ile kalkınmasına odaklama ZAMANIDIR. Bölgenin kalkınması ise, ancak huzur ve istikrar ortamının devamlılığının sağlanması ile mümkün olabilecektir. Ve bunun yolu da, bireysel hak ve özgürlüklerin ve hukukun üstünlüğünün tesis edildiği, kimliklerin yük değil zenginlik sayıldığı, bir demokrasi anlayışının benimsenmesinden geçmektedir.

Cumhuriyet'in en önemli projelerinden birisi olan ve kurucu felsefemizin neticesi sayılması gereken AB sürecini de, işte bu nedenle çok önemsiyoruz. Üç yıllık bir aradan sonra, ilişkilerin yeniden canlanmasının da bizim için bir fırsat yarattığını düşünüyor ve buna da aynı nedenle seviniyoruz. Avrupa Komisyonu'nun 2013 yılı İlerleme Raporunu, eleştirilerinde adil, üslubunda makul ve geleceğe yönelik olarak da yapıcı bir metin olarak değerlendirdik. AB konusunun gerek kamuoyunun gerekse hükümetin gündeminde yeniden yer bulmasını önemsiyoruz.

AB sürecinin devamlı ve ısrarlı takipçisi olmayı da sürdüreceğiz.

Değerli Dostlar,

Bölgenin kalkınmışlık farkını gidermek ve çözüm sürecinin ekonomik ayağını güçlendirmek gayesiyle oluşturduğumuz Doğu ve Güneydoğu Anadolu Yatırımcı Danışma Konseyi'nin amacı, öncelikle yatırım ortamının birinci şartı olan güven ortamının tesisine katkıda bulunmaktır. Bunun yanı sıra,

Doğu ve Güneydoğu bölgesinde iş ve yatırım ortamının sorunlarını hep birlikte görmek ve çözüm önerilerimizi de yine hep birlikte yerinde dile getirmektir.

Bölgenin iş ve yatırım potansiyelini ortaya çıkaracak bir ortamın hazırlanmasına destek olmaya hep birlikte gayret ediyoruz. Bunun için buradayız.

Bölgenin yatırım yeri olarak imajının güçlendirerek, ulusal ve uluslararası tüm yatırımcıları bölgede yatırım yapmaya özendirmeye çalışıyoruz.

Bölgedeki potansiyel iş insanlarını, Türkiye ve yurtdışındaki yatırımcılarla bir araya getiren ve sektör detayında, işbirliği projelerinde buluşturmaya imkan sağlayacak kurumsal yapıları oluşturmaya çalışıyoruz.

Hatırlatmak isterim ki, ilk defa Cizre'de açıkladığımız bölge ekonomisine ilişkin analize göre, istikrar ortamının sürekliliği varsayımı altında, bölge ekonomisinin, ülkemizin potansiyel ekonomik büyümesine yüzde 1 civarında bir katkı sağlaması mümkün. Hizmetler sektörüyle başlayıp, sanayi sektörü yatırımlarıyla gelişmesi öngörülen bu senaryonun, bölge ekonomileri ile sağlanacak etkileşim ile daha da sağlam bir yapıya kavuşması mümkündür. Elbette, nispi olarak en yüksek refah artışı bu senaryo bağlamında Doğu Güneydoğu bölgesinde gerçekleşecek ve bu bölgedeki büyüme, Türkiye ortalamasının yaklaşık üç katını yakalayacaktır. 10. Kalkınma Planı hedefleri bağlamında, 2014-2018 döneminde Türkiye ortalama büyüme oranı %5,5 dir. Bu durumda bölge için büyümenin ortalama yıllık %16 gibi muazzam bir düzeyde gerçekleşmesini beklemekteyiz. İşte bu senaryonun gerçekleşmesi, yukarıda amaçlarını sıraladığım Yatırımcı Danışma Konseyi yapısının başarıyla işletilmesiyle güvence altına alınacaktır.

Bunun yanısıra, özellikle dikkatinizi çekmeyi arzu ettiğim bir başka konuyu da dile getirmek istiyorum.

Son dönemde, komşularımızda gözlemlediğimiz gelişmeler, bölgemizin iktisadi cazibesini artıracak önemli bir potansiyel olarak önümüzde durmaktadır. Bölge ülkelerinde gözlemlendiğimiz nispi istikrarın sürdürülebilmesi durumunda, Türkiye hem güvenli bir enerji koridoru görevini üstlenecek, hem de bölgenin sanayi ve hizmetler sektöründe bir cazibe merkezi olarak öne çıkacaktır. Açıktır ki, bu gelişme tüm bölge ülkeleri için arzu edilen bir durumdur ve çözüm sürecinin iktisadi ayağını daha da güçlendirecektir. İşte bu çerçevede, Yatırımcı Danışma Konseyi'nin, bölge ülkeleri arasındaki iş ve yatırım ilişkilerinin geliştirilmesi ve güçlendirilmesi bağlamında da, önemli bir rolü üstlenmesi gerektiğini düşünüyoruz. Bu yeni dönemin, uzunca bir süredir ağırlıklı olarak güvenlik ve enerji ekseninde değerlendirmeye tabii tutulan ikili ilişkileri, refah yaratan bir işbirliği ortamına dönüştürmesini umut edebiliriz.

Peki Dostlar, Yatırımcı Danışma Konseyimiz nasıl çalışacak?

Bölge yatırım ortamının biz iş insanları tarafından sürekli olarak izleneceği ve gündemde tutulacağı bir mekanizma oluşturduk. Yatırımların hayata geçmesi elbette bir günde olmuyor, bunun için belirli bir zemin gerekiyor. Biz belirli aralıklarla, başta üyelerimiz olmak üzere, ulusal ve uluslararası yatırımcıları bölgeye davet ederek, yatırım olanaklarını tanıtmayı ve yeni yatırımların bölgeye yönelmesine cesaret vermeyi arzu ediyoruz.

Yatırımcı Danışma Konseyi toplantımızın diğer bir hedefi ise, bölgenin yatırım olanaklarını, hem üyesi olduğumuz uluslararası iş dünyası kuruluşları aracılığıyla, hem de bugün burada bizlerle birlikte olan çok değerli büyükelçi ve ticaret müşavirlerimiz aracılığıyla uluslararası platformda tanıtmak. Buna paralel olarak, üyesi olduğumuz yabancı iş dünyası temsil örgütleri ile bölge yatırım olanaklarını devamlı paylaşacağımız bir mekanizmayı da oluşturuyoruz. Bu vesileyle, yılda bir kez ulusal düzeyde gerçekleşen Yatırım Danışma Konseyi toplantısının da bir kere bölgede yapılmak üzere hükümetin gündemine sunuyoruz.

Dünya Bankası ve Avrupa İmar ve Kalkınma Bankası EBRD temsilcileri de bugün bizimle birlikteler. Kendileri de, bölge yatırım ortamını yerinde inceleyerek, bölgeye yönelik program ve fonlar konusunda değerlendirmelerde bulunacaklar. Önümüzdeki dönemde birlikte bölgede projeler geliştirme yönünde görüşmelerimiz devam ediyor.

Değerli Konuklar,

Finansmanı, bölge yatırımları açısından çok önemli bir unsur olarak görüyoruz. Bölgenin uzunca bir süredir taşıdığı terör riski ve son dönemlerde iktisadi kalkınmadan kopmuşluğu, doğal olarak yatırımların finansmanı konusunda da önemli bir problem olarak karşımıza çıkmaktadır. Üstelik firma yapısının küçük ölçekli olması, ulusal temelde zaten problem olan KOBİ'lerin finansmana erişim sorununu, bölgede daha da hissedilir kılmaktadır. Bu tespiti tüm finansal alt sektörler için yapabilmek mümkün. Bununla birlikte, çözüm süreci ilerledikçe bölgede risklerin düşmesine bağlı olarak, yatırım maliyetlerinin de düşmesini beklemek gerekir. Bu çerçevede, çözüm süreci bağlamında finansmana erişim sorununu hafifletmek ve uzun dönemde bölge riskini, ülke riskine eşitleyecek öneriler geliştirmek de Yatırımcı Danışma Konseyi'nin gündeminde olacaktır.

Finansmana erişimde en azından kısa dönemde bölgeye özel finansman modellerinin geliştirilmesi ihtiyacı açıktır. Bu özel finansman modellerine örnek olarak, "Gelişen Anadolu" Girişim Sermayesi adı altında çalışacak olan AB kaynaklı bir fonu örnek göstermek mümkün. Konuyla ilgili gelişmeleri de birazdan çok değerli bir katılımcımız sizlerle paylaşacaktır.

Değerli Konuklar,

Yatırımcı Danışma Konseyi olarak, bölge yatırım ortamının eksikliklerini Kalkınma Ajansları ile birlikte tespit ederken, mikro reformlar konusunda atılması gereken adımların da belirlenmesi için çalışıyoruz. Bölge yatırım ortamı alanındaki eksiklikler nihayetinde ülke yatırım ortamı alanındaki eksikliklere kısmen de olsa paralellik gösteriyor.

5. ve 6. Bölgede uygulanan bölgesel destek programı, iş ve yatırım ortamının eksikliklerini telafi etme açısından çok önemli bir rol oynuyor. Bu alanda, devlet gerçekten üzerine düşen sorumluluğu ayrımlı bir teşvik programıyla yerine getirmiş durumda. Ancak, bölgenin ihtiyacı olan refah düzeyine ulaşmasında iki temel sorun önümüzde durmakta. Bunlardan ilki iş gücünün niteliğinin yetersizliği, diğeri de malumunuz altyapı eksikliğidir. Özellikle altyapı eksikliğini gidermek üzere çok önemli atılımlar olduğunu görüyoruz. Ancak, bölgenin orta uzun dönemli büyüme potansiyeli ve özellikle bölge ülkeleriyle ortaya çıkacak iktisadi etkileşim, bölgedeki altyapı ihtiyacının yeniden gözden geçirilmesini gerektiriyor.

Nitelikli iş gücü ise çok daha zorlu bir alan. Aslında bu bir ulusal problem. En fazla yenilikçi düşünceye bu alanda ihtiyacımız var. Temel eğitimden, mesleki eğitime, sosyal altyapıdan, kadının iş gücüne katılımına kadar, süratle atılması gereken adımlar var. Yatırımcı Danışma Konseyi'nin hem altyapı hem de nitelikli iş gücü konularında bu adımların atılmasını dikkatle takip edecek ve tamamlayıcı rolünü yerine getirecektir.

Değerli Konuklar,

Konuşmamın bu bölümünde, Yatırımcı Danışma Konseyi'nin alt bölgeler ve sektörle olan ilişkisinin nasıl kurulduğundan bahsetmek istiyorum.

Öncelikle, TÜRKONFED ve Sektörel Dernekler Federasyonumuz SEDEFED ile birlikte, Yatırımcı Danışma Konseyimiz altında "Bölgeler Arası Ortak Girişim Projesi"ni başlattık. Projenin amacı, belirlenecek pilot sektörlerde, ulusal ve uluslararası düzeyde bölge dışından iş dünyası temsilcilerini, bölgede o sektörde faaliyet gösteren iş insanları ile buluşturmak ve sektörel düzeyde işbirliği yapılması için gerekli zemini oluşturmaktır. Yani sektörel temsil kuruluşlarını da bu toplantımız vasıtasıyla bölgeye getiriyoruz ve getirmeye de devam edeceğiz. Batman toplantımıza da, çeşitli sektörel dernek ve federasyon temsilcilerini davet ettik. Bu buluşmalardan önemli işbirliği fırsatları çıkacağına inanıyoruz.

Proje kapsamında yapılan bir ön çalışma sonucu, bazı sektörlerde, istihdam ve yatırım potansiyeli temelinde, işbirliği girişimlerinde bulunulması hedefleniyor. Bu çalışma çerçevesinde, Yatırımcı Danışma Konseyi heyetimiz, bölgede Diyarbakır, Mardin, Midyat, Batman'a ziyaretlerde bulundu ve çeşitli sektör temsilcileri ve Kalkınma Ajansları ile görüşmeler gerçekleştirildi.

Bunun yanı sıra, Cizre toplantımızda, bölgede TÜRKONFED'e üye bölgesel federasyonlarımızın birer yatırımcı işbirliği ofisi gibi çalışacağını, bölgede yatırım projeleri olup, bölge dışından işbirliğine ihtiyaç duyan girişimcilerin federasyonlarımız aracılığı ile projelerini bizlere iletmelerini istemiştik. Bu sürede, başta; tarım-gıda, tekstil, sağlık, turizm, madencilik, mobilya olmak üzere birtakım proje teklifleri bölgesel federasyonlarımız aracılığı ile bize iletildi. Biz de TÜRKONFED ile bu proje önerilerini değerlendirerek, sektörlerine göre ilgili olabilecek üyelerimiz ile paylaştık. Böylece, bölgede yatırım yapmak isteyen,

ancak farklı kapsamlarda destek ihtiyacı olan yatırımcıların taleplerini, bölge dışından yatırımcılara ulaştırma alanında bir mekanizma oluşmuş oldu ve çalışmaya başladı.

Burada TÜRKFED'in ve SEDEFED'in çok değerli katkılarının altını bir kez daha çizmek istiyorum.

Değerli Katılımcılar,

Sözlerime burada son vermeden önce, bu güzel organizasyonun gerçekleşmesine çok samimi, çok değerli katkılarından ötürü, DİCLEŞİFED'e ve bağlı derneklerine, Ticaret ve Sanayi Odası'na, Batman Valiliği'ne ve Dicle Kalkınma Ajansı'na da çok teşekkür ediyorum. Bu organizasyonda emeği geçen herkese TÜSİAD ve şahsım adına bir kez daha teşekkür ederim.